

Patajärven koulu
Pöykyläntie 10
41860 Rannila
puh: 014 828427
patajarven.koulu@korpilahti.inet.fi

PATAJÄRVEN KOULU

on pieni kyläkoulu Korpilahden Tikkanen kylässä 20 km Jyväskylän Norssista lounaaseen. Yhdysluokkia on 3, opettajia samoin. Lisäksi koulunkäynninohjaajia, erityisope ja enkun ope sekä keittäjä-siivooja. Oppilaita on tällä hetkellä 43. Unesco-kouluna on toimittu vuodesta 1994.

MAAILMANPERINTÖKOhteet TUTUKSI

Maailmanperintöopetus kuuluu koulun opetussuunnitelmaan n. viikon jaksoneen joka 2. vuosi. 1.-2. -luokkalaist tutustuvat Petäjaveden vanhaan kirkkoon tekemällä sinne retken. Samalla 3.-4. -luokkalaist tutustuvat Suomen muihin maailmanperintökohteisiin ja 5.-6. -luokkalaist muiden maiden kohteisiin sekä maailmanperintötoiminnan periaatteisiin.

RUOKAMATKA SUOLASÄRKIAJALTA EINESKULTTUURIIN

Omaan kulttuuriperintöömme on tutustuttu mm. tutkimalla koulupiirin kylien vanhojen rakennusten historiaa ja niihin liittyviä tarinoita, tutustumalla vanhempien ja isovanhempien leluihin ja leikkiperinteeseen. Entisajan ja nykyajan ruokakulttuuriin perehdyttiin vuonna 2004. Työn tuotoksena valmistui ruokakirja ”Vaihteluakin oli – sianlihakastikkeesta kulinaarisiin elämyksiin”, johon on koottu vanhojen kyläläisten, vanhempien sekä lasten ruokamuistoja. Koulun kaikki oppilaat opettajineen kiersivät pikku ryhmissä haastattelemassa kyläläisiä nauhurin kanssa. Koska kotiseutuopetusta varten ei ole valmista materiaalia, parhaat lähteet ovat ympäristössä ja ihmisissä. Omiin juuriin tutustuessamme eri sukupolvien välinen vuorovaikutus oli luontevaa. Sisällöllinen tavoite oli, että lapset oppisivat tuntemaan ja arvostamaan omaa ruokaperinnettään ja tietämään, miten se on muuttunut.

Otteita ruokakirjasta

Miksi lasten mielestä on tärkeää syödä koulussa ja kotona:

”Jos ei syö, niin riutuu ja vähän ajan päästä näänny. Aika ennen näännymistä on suunnilleen kuukausi.”

”Syöminen on tärkeää ja terveellistä ja tyhjillä vatsailla ei ole mukavaa liikkua. Mutta täydellä vatsalla on mukavampi liikkua, ellei saa lihaspistosta.”

”Syöminen on tärkeää, että eläisi ja ei jäisi nälkä. Minä pidän koulun keittäjän ruuasta. Minulle tulee yleensä nälkä koulun aikana. Onneksi meillä ruokaillaan koulussa.”

”Osta veriohukaispaketti.

Laita mikroon kymmeneksi sekunniksi.

Sitten reilusti ketsuppia ja voilaa.”

Otteita lasten vanhempien haastatteluista:

” Isän muistoja lapsuudesta on yksi, säännölliset ruoka-ajat.”

”Tässä on äitini lapsuuden lempiruuan eli leipäressun ohje. Ensin laitettiin voita sulamaan kattilaan ja sinne laitettiin ruisleipää. Sitten laitettiin joukkoon maitoa ja annettiin hautua.”

”Täälläpäin oli sellaista herkkua kuin rottamatti, eli laitettiin uuniin ruisjauhoja, puolukkaa ja sokeria. Monet tuntevat tämän herkun nimellä marjamämmi. Siansyltty oli silloin suurta herkkua. Siihen laitettiin sian keuhkot, sydän, maksa ja munuaiset. Siitä en erityisemmin pitänyt.”

MATKAMIESTEN JALANJÄLJILLÄ

Historia ja nykyaika kohtasivat, kun linja-autosta purkautui nykyisen 9-tien liepeillä syksyllä 2006 talonpoikais- ja pappisväkeä, torppareita vaimoineen ja lapsineen ja ihan aatelistakin väkeä. 5 hengen seurueet läksivät taittamaan metsätaivalta kukin kehittämänsä tarinan mukaisesti.

Niin alkoi tutustumismatkamme hieman laajemmin omaan kulttuuriperintöön. Aikamatka oli koulun ja Humanistisen ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon opiskelijoiden yhteistyöprojekti, elämyksellistä paikallishistorian opetusta, mikä samalla antoi Humakin opiskelijoille käytännön kokemusta tapahtuman tuottamisesta.

Tutustuimme elämysten ja kokemusten kautta 1600-luvulta saakka toimineeseen kulkureittiin, joka kuljetti Hämeestä vuosisatojen saatossa monenmoisia kulkumiehiä näille seuduille. Reitimme kulki Korpilahden kylälle historiallista vanhan Laukaantien pohjaa. Reitillä oppilasryhmät tapasivat eri aikoina liikkuneita kulkijoita, kuulivat heidän elämästään ja siitä, miksi kulkumiehet olivat tien päällä: eränkävijöitä, kestiekvari emäntineen, kirkkoherra toimittamassa ensimmäistä väestönlaskentaa, muikunpyytäjä saaliineen, postimies ratsuineen, tukkijätkiä jne. Kulkijat kertoivat oppilaille roolinsa mukaisesti aikakautensa ihmisten elämään liittyviä asioita ja kuuluivat puolestaan lapsilta, mitkä syyt olivat ajaneet nämä taipaleelle.

Ennen matkalle lähtöä koululla tutkittiin tarinoiden avulla Suomen historiaa ja ihmisten elämää 1600-luvulta lähtien, minkä pohjalta lapset olivat luoneet oman perheensä jäsenille henkilöllisyydet ja taustatarinat. Tätä kautta oppilaat saivat omin jaloin pienen käsityksen entisaikaisten ihmisten elämästä, kulkemisen historiasta ja muutoksista.

”Retki oli hauska. Ilari oli Raut Jootinpoika, Eemeli oli Jussi Pärtylinpoika, Miia oli Helmi Jaakontytär, minä olin Annastiina Jussintytär; renki, poika, piika ja tytär. Olimme matkalla Turkuun. Olimme matkalla ostamaan vaatteita ja kenkiä. Hauskinta oli kun juttelimme tyyppien kanssa, niin Ilarin kännykästä loppui akku ja se rupesi piippaamaan.” (2.luokan oppilaan tuntemuksia retkestä).